

Tekst til redegørelsen

Arbejderlitteraturen slår igen: Prisvindende bøger viser fornyet klassekamp

14. januar 2023 Nordvestnyt Sektion 2 (INDBLIK OG UDSYN) Side 17 Videnskab.dk ..og Frederiksborg Amtsavis

LITTERATUR: Forfattere som Glenn Bech, Edouard Louis og nobelprisvinder Annie Ernaux viser vejen for en helt ny arbejderklasse, siger litteraturforsker.

En bevægelse er i gang.

En ny bølge af prisvindende bøger fra bunden af samfundets suppegryde pibler i disse år frem. Bøgerne dominerer bestsellerlisten og vinder priser i ét væk. Og de bidrager med en helt ny fortælling af en ellers glemt arbejderklasse, ifølge Videnskab.dk.

-Arbejderklasselitteraturen eksploderer lige nu, konstaterer litteraturforsker Mathies Græsborg Aarhus, der forsker i arbejderlitteratur, overfor videnskabsmediet.

-Det er som sådan ikke en ny tradition i litteraturen.

Men den har fået en helt anden offentlig bevågenhed nu.

Arbejderklasselitteraturen har modtaget et hav af priser de seneste par år, tilføjer Mathies Græsborg Aarhus, der forsker ved Göteborgs Universitet i Sverige.

Bevægelsen består herhjemme af prisvindende forfattere som Glenn Bech, afdøde Yahya Hassan og Morten Pape. Internationalt af litterære-darlings som franske Edouard Louis, skotske Douglas Stuart og Annie Ernaux, der fik Nobelprisen i litteratur i 2022.

-Det er et helt centralt tema i arbejderlitteraturen, at den sætter ord på arbejderklassens følelsesliv.

Og den giver et sprog og en plads til disse følelser, som ellers ikke får meget plads i kunsten og offentligheden, forklarer Mathies Græsborg Aarhus.

Fælles for forfatterne er, at de beskriver arbejderklassen på helt nye og konfrontatoriske måder og sætter fokus på en klassekamp, der i årtier har været fortrængt.

På trods af at den økonomiske ulighed er stigende. I Danmark. Og globalt.

-Klassekampen har i mange år ikke været så dominerende, som den tidligere har været i historien. Så arbejderklassen har på nogle måder været glemt i det politiske sprog, siger Mathies Græsborg Aarhus til Videnskab.

dk og tilføjer: -Men vi kan jo stadig mærke, at klasse betyder noget.

Det kan de fleste i hverdagen.

Vi kan mærke det, når vi går i skole. Gennem det tøj, vi går i, kaffen, vi køber. Alle mennesker ved, at klasse betyder et eller andet for deres hverdag. Litteraturforskeren ser den nye arbejderklasselitteratur som en reaktion på dette. Ubalancen i en glemt og fortiet klassekamp på den ene side og en fysisk og psykisk erfaring af at tilhøre samfundets nederste klasse på den anden side: - Kroppen mærker klasse gennem skam for eksempel. Du kan mærke fysisk, når du skammer dig. Du rødmer, og du trækker dig ind i dig selv. Vi konfronteres kropsligt med det. Og det er én af de ting, som mange af de her forfattere beskriver « siger Mathies Græsborg Aarhus. Med arbejderlitteraturens genopståen kommer et nyt og opdateret billede af den historiske arbejderklasse. -Arbejderlitteratur har typisk haft fabriksarbejderen som en mandlig karakter, mens den kvindelige var hjemmegående. De afspejlede en historisk realitet, der fandtes engang, fortæller Mathies Græsborg Aarhus. Det er karakterer som grisehandler Larsen og ' Røde' og ' Fede' fra Matador, der i den brede offentlighed har indprentet sig som billedet på arbejderklassen. Tilsmudsede industriarbejdere med bløde kasketter. Gerne med en madkasse under armen og en bajer i hånden. De ufaglærte og erhvervsuddannede. -Men det billede ekskluderer store dele af den faktiske arbejderklasse i dag: Migranter, prekært ansatte (projektansatte på korte kontrakter, red.), Wolt-bude, der cykler rundt med mad til os alle. Den nye arbejderklasselitteratur er mere varsom med at beskrive én arbejderidentitet, påpeger Mathies Græsborg Aarhus. Yahya Hassan beskriver for eksempel en opvækst med vold, svigt og kriminalitet i Gellerupparken, mens Glenn Bech i sin debut » Farskibet « tager et opgør med sin fars selvmord og giftige maskulinitetsforståelser i sin arbejderklasseopvækst i Horsens. Den nye bølge gør ikke kun op med historisk fastlåste billeder af arbejderen. Følelserne har tilsyneladende også ændret sig i skildringerne fra arbejderklassen. -Skam er et stort tema i nyere arbejderklasseforfatteres værker. Når arbejderklassen bliver mødt af dem fra en højere klasse, så kommer klasse til udtryk gennem skamfølelsen, forklarer Mathies Græsborg Aarhus. Glenn Bechs » manifest « fra 2022 » Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet « udpensler netop den classeskam, der er forbundet med at træde fra arbejderklassen og ind på universitetet og den kulturelle elites ekkokamre. -De nye forfattere er konfrontatoriske overfor politikerne og over for det samfund, som de er en del af. Det er det, som Glenn Bech siger, når han ikke længere vil anerkende magthavernes autoritet. -Han vil ikke længere anerkende den udskamning, som han oplever, forklarer forskeren.